

УДК 654. 195 (477:430)

І. М. Ципердюк

ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОГРАМ УКРАЇНСЬКОЇ РЕДАКЦІЇ «НІМЕЦЬКОЇ ХВИЛІ»

У статті досліджено використання українською редакцією «DW» класичної системи жанрів для реалізації програмної концепції. Розглянуто, як це допомагає вирішенню творчих завдань редакції та створює основу для наповнення матеріалу. Проаналізовано перехід від радіомовлення до формату веб-сайту та виготовлення відеосюжетів, що дає змогу доповнити спектр класичних жанрів та допомагає українській редакції ефективно доносити інформацію до аудиторії.

Ключові слова: жанри, українська редакція «DW», інформаційне повідомлення, огляд, інтерв'ю, коментар, нарис.

I. Вступ

Двадцять перше століття кардинально змінює умови, у яких доводиться працювати засобам масової інформації. Наслідком стрімкого розвитку Інтернету став масовий перехід газет, журналів, телебачення та радіомовлення (паралельно зі збереженням традиційних форматів) до створення й розміщення матеріалів на власних веб-сайтах. Серйозна трансформація також відбулася в роботі українських редакцій закордонних радіостанцій. Розвиваючи конвергентні конкурентоспроможні ЗМІ, кожна з них перебудувала мовлення для досягнення максимально ефективного результату. Українські редакції радіо «Голос Америки», Бі-Бі-Сі, «Німецької хвилі» («DW») припинили радіомовлення, перейшовши до розміщення матеріалів на власних веб-сайтах та виготовлення телепродукції. Українська редакція радіо «Свобода», не припиняючи радіомовлення, потужно розвиває телевізійний напрям і власну інтернет-сторінку. Українська редакція радіо «Ватикан» продовжує радіомовлення, розбудовує веб-сайт та посилює діяльність у соціальних мережах. Зважаючи на таку серйозну перебудову в діяльності українських редакцій закордонних радіостанцій, вартими уваги дослідників є також питання, які торкаються жанрових, тематичних, змістових змін під час підготовки матеріалів і програм у нових умовах. Зміни жанрової специфіки, які відбулися після переходу від радіомовлення до роботи у форматі веб-сайту та виготовлення відеосюжетів, ми проаналізували на прикладі матеріалів української редакції «DW».

Українська редакція «Німецької хвилі», що мовить зараз під загальним брендом німецької телерадіокорпорації «Deutsche Welle», упродовж майже двадцяти років роботи у вітчизняному медіапросторі залишається зразком дотримання високих професійних стандартів. Одним із вагомих чинників у підготовці українською редакцією «DW» кваліфікованих та вичерпних матеріалів, вдалої реалізації програмної концепції є вмiле використання певних жанрів журналістики. Це зумовлює чітко сформовану власну жанрову специфіку, яку влучно охарактеризував дослідник роботи української редакції «DW», професор О. Гоян, який зауважує, що «на “Німецькій хвилі” добре розуміють різницю між коментарем як аналітичним жанром та інформаційним повідомленням як жанром інформаційної журналістики і прагнуть ніколи не змішувати їх, бо наслідком цього завжди є нав'язування думок» [3, с. 26].

Теоретичну базу нашого дослідження становлять наукові розвідки з теорії та специфіки жанрів О. Гояна, В. Здоровеги, О. Лаврика, В. Лизанчука, І. Михайлина та ін.

II. Постановка завдання та методи дослідження

Мета і завдання нашого дослідження – з'ясувати, як жанрові особливості програм української редакції «DW» сприяють найбільш ефективному донесенню інформації до аудиторії, а також впливають на характер формування змісту матеріалів.

Достовірність та важливість результатів дослідження зумовлена вибором та використанням методологічного арсеналу. Використано методи моніторингу, аналізу та синтезу спеціалізованої наукової літератури, медіапублікацій, розміщених на сторінці української редакції «DW» упродовж тижня з 10 до 16 грудня 2018 р., що дозволили з'ясувати жанрову специфіку текстів. Описовий метод дав можливість простежити змістові особливості матеріалів. За допомогою методики статистичних підрахунків простежено частотність використання тих чи тих жанрів журналістських матеріалів.

III. Результати

Радіостанція «Німецька хвиля» увійшла в історію ХХ ст. передовсім у контексті ідеологічного протистояння між СРСР та країнами Заходу. Українську аудиторію приваблювали об'єктивність, достовірна інформація про події в СРСР і світі та високі професійні стандарти, традиційно притаманні «Німецькій хвилі». Незважаючи на те, що «Німецька хвиля» передавала матеріали на територію Радянського Союзу російською мовою й альтернативою їй були українські редакції радіо «Ватикан», «Свобода», «Голос Америки», її програми також користувалася популярністю серед українців. Особлива увага слухачів була привернута до ефірів «Німецької хвилі» в 70–80 рр. ХХ ст., оскільки в них постійно звучала інформація про рух дисидентів, значна частина яких була українцями. У 1993 р. радіопрограми «Німецької хвилі» вперше прозвучали в Україні не на коротких хвилях, а в ефірі партнерської ФМ-радіостанції, щоправда, і далі російською мовою. Через сім років було створено українську редакцію радіо «Німецька хвиля». Її програми виходили в ефір одинадцять років (2000–2011). «Новини з України», «Міжнародні новини», «Новини світової економіки», «Фокус», «Урок німецької», «Огляд преси» та інші програми добре запам'яталися вітчизняним слухачам із щоденних ефірів української редакції радіо «Німецька хвиля». За цей недовгий час українська редакція радіо «Німецька хвиля» в медіасередовищі здобула авторитет незалежного, професійного та об'єктивного мовника. Головною підставою такого визнання стала бездоганна робота в інформаційному жанрі – підготовці новин. Це стало прикладом для багатьох українських медіа, які дотепер мають проблеми у сфері підготовки новин, на чому слушно наголошує професор В. Здоровега: «Аж ніяк не пропорційним є співвідношення тих, хто здобуває, і тих, хто користується переказом зібраної і вже обробленої інформації. З огляду на це інформація тематично вузька й одноманітна, не завжди достовірна і точна. Не до кінця задовольняє форма передачі новин тощо. За загальним визнанням, у цій сфері ЗМІ досі бракує професіоналізму» [2, с. 152].

З 2011 р. українська редакція радіо «Німецька хвиля» припиняє радіомовлення й продовжує роботу у вигляді інтернет-сайту: <https://www.dw.com/uk>. Із цього часу українська редакція радіо «Німецька хвиля», хоча й продовжує мовити українською, працює під загальним брендом німецької телерадіокорпорації «Deutsche Welle». Основну причину переходу від радіомовлення до активної розбудови веб-сайту вичерпно пояснив керівник української редакції Бернд Йоганн: «Ми вийшли в Інтернет, аби продовжувати розвиватися, а не боротися за виживання» [6]. Для того щоб з'ясувати, наскільки корисним для української редакції радіо «Німецька хвиля» став перехід до роботи в Інтернеті та виготовлення телевізійних сюжетів, варто проаналізувати жанрову палітру представлених на сайті української редакції «DW» матеріалів.

На головній сторінці української редакції «DW» найбільшим підрозділом є «Політика й суспільство». Відповідно цей розділ має кілька окремих підрозділів: «Новини», «Україна», «Європа», «Світ». Сучасна теорія радіожанрів ґрунтується на класичній системі жанрів та їхньому поділі на інформаційні, аналітичні та документально-художні [7], можемо проаналізувати, наскільки буквально українська редакція радіо «Німецька хвиля» дотримується цієї системи в процесі виготовлення програм та матеріалів.

Ми промоніторили новини з 10 грудня (понеділка) до 16 грудня (неділи) 2018 р. Більшість новин підкріплено відповідними тематичними відеосюжетами, актуальними або й віддаленими в часі, однак вони безпосередньо пов'язані з темою. Після новини, унизу сторінки, зазвичай ідуть додаткові посилання на 2–3 інформації, дотичні до теми або які розкривають її з іншого боку. Окремі новини, окрім відеосюжетів, зрідка містять також фоторепортажі.

З понеділка до п'ятниці на сайті української редакції «DW» у розділі «Політика та суспільство» розміщують від 15 до 30 новин, у вихідні кількість новин цілком логічно є дещо меншою. Усі вони належать до інформаційного жанру. Оскільки інформування є основним завданням української редакції «DW», то матеріали, підготовлені саме в цьому жанрі, становлять основу наповнення веб-сайту української редакції. Новини української редакції «DW» відзначаються актуальністю, оперативністю, чіткістю та логічністю викладу. Виразно простежується, що за допомогою інформаційного жанру редакції вдається готувати новини, що «дозволяють передбачати сюжетний рух фактів, вибудовувати логіку викладу інформації, визначити емоційний рівень сприйняття повідомленого» [1, с. 128]. Як приклад наведемо та проаналізуємо окремі інформаційні повідомлення за 11 грудня 2018 року. Проаналізуємо спосіб подання тематично споріднених інформаційних повідомлень, які дають можливість зрозуміти, як журналісти української редакції «DW» використовують усі можливості новинного жанру, на конкретному прикладі.

1. *«Стрілянина у центрі Страсбурга – є загиблі та поранені На різдвяному ярмарку в центрі Страсбурга відбулася стрілянина. Повідомляється про щонайменше двох загиблих і більше десяти поранених. Станом на час близько опівночі нападника ще не затримали»*. У новині вміщено також дописи кількох очевидців у Твіттері. Доповнюють новину три посилання на інформаційні повідомлення про аналогічні трагічні події, які сталися нещодавно в різних частинах світу: «13 людей загинули внаслідок стрілянини в Каліфорнії» (інформація за 08.11.2018),

«Стрілянина в Піттсбургу: слідство каже про антисемітський мотив нападника» (28.10.2018), «Як німецькі ЗМІ повідомляють про напад на коледж в Керчі» (17.10.2018). На завершення матеріалу подано три попередні новини на цю тему: «Підозрюваний страсбурзький нападник був засуджений 27 разів. Підозрюваний нападник, що атакував перехожих у Страсбурзі, кричав "Аллаху акбар!", повідомили свідки. Чоловік раніше був засуджений 27 разів у Франції, Німеччині та Швейцарії» (матеріал доповнено фоторепортажем) (12.12.2018), «Французька поліція оприлюднила фото страсбурзького стрілка. Правоохоронці оприлюднили фото Шеріфа Шекатта, якого підозрюють у нападі на різдвяний ярмарок в Страсбурзі. Підозрюваний може становити небезпеку, попередили у поліції» (13.12.2018) (матеріал доповнено фоторепортажем та коротким відеосюжетом «Франція вшанувала всіх жертв терактів за останній рік» (19.09.2016), «Напад у Страсбурзі: кількість загиблих зросла до трьох осіб. Ще одна людина померла від поранень, отриманих під час стрілянини на різдвяному ярмарку у Страсбурзі. Операція із пошуку нападника продовжується» (матеріал доповнено фоторепортажем) (13.12.2018). Резонансна й водночас чітко та вичерпно подана новина, яка розпочинає день, доповнена аналогічними за жанром інформаційними повідомленнями, які хронологічно розкривають тему з різних боків.

Наведемо ще кілька прикладів новин за цей день, які демонструють, як послідовно українська редакція «DW» дотримується вимог новинного жанру. Усі повідомлення відповідають темі та врізці, яка повідомляє, про що ж ітиметься в новині.

2. *«Директорку Huawei відпустили під заставу у 7,5 мільйона доларів. Канадський суд відпустив під заставу фінансову директорку китайського технологічного гіганта Huawei Мен Ваньчжоу, затриману у Ванкувері за запитом США. Вона не може залишити місто та має носити електронний браслет»* (матеріал супроводжує відеосюжет від 01.03.2017 про новинки на ринку смартфонів).

3. *«Могеріні: Україна має посилити боротьбу з корупцією. ЄС надав Україні значну допомогу та наполягає на продовженні реформ в країні, заявила Федеріка Могеріні. Києву слід боротися з корупцією та розслідувати атаки на активістів і журналістів, наголосила вона»* (подано також відеосюжет від 16.01.2018 «Виконання яких обіцянок Порошенка досі чекає Захід?»).

4. *«Стрілянина у соборі в Бразилії: вбито чотирьох людей. Чоловік відкрив стрілянину у соборі у бразильському місті Кампінас. Він вбив чотирьох людей та застрелився під час поліцейської операції. Його мотиви поки не встановлені»* (розміщено відеосюжет від 02.10.2017 «Стрілянина на музичному фестивалі у Лас-Вегасі»).

5. *«У Конгресі США підтримали санкції проти "Північного потоку-2". Будівництво газогону є кроком назад у питаннях європейської енергетичної безпеки та інтересів США, визнала Палата представників Конгресу. Там додали, що РФ зацікавлена у зменшенні ролі української системи транзиту газу»* (два відеосюжети пов'язані з темою новини «Північний потік-2»: «Берлін хоче зберегти українську ГТС?» (07.02.2018) та «Волкер: "Північний потік-2" переглянути, а вже існуючі санкції проти РФ застосувати суворіше» (28.11.2018)).

На сайті української редакції «DW» 12 грудня було розміщено 17 новин. Усі вони відповідають суворим вимогам, які ставить перед журналістами телерадіокорпорація «Deutsche Welle»: інформативність, неупередженість, компетентність та оперативність.

Наступний підрозділ розділу «Політика й суспільство» відведено для матеріалів тільки з України. У цьому підрозділі від 10 до 16 грудня можемо знайти інформаційні огляди подій у державі, наприклад «Дослідження: що українці знають про свої права?» (10.12.2018) про головні підсумки соціального дослідження, оприлюдненого в Києві в Міжнародний день прав людини. У ньому подано не лише актуальну статистику згаданої тематики, а й аналіз, коментарі та оцінки щодо стану дотримання прав людини в Україні директора Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва Ірини Бекешкіної, радника з демократичного врядування ПРООН Маркуса Бранда та експерта Центру інформації про права людини Володимира Яворського. Інформаційний огляд доповнено двома відеосюжетами: «#LocalHeroes: гомофобія та дискримінація ЛГБТ – як боротися?» (14.06.2018) та «П'ять головних порушень прав людини в Україні» (09.12.2016).

Упродовж тижня вміщено ще кілька інформаційних оглядів про гострі проблеми суспільно-політичного життя в Україні: «Як воєнний стан загальмував децентралізацію у регіонах України» (11.12.2018), «Обурення активістів: суд став на захист екс-депутата Верховної Ради Мартиненка» (11.12.2018), «Херсон після вбивства Гандзюк: «Болото, про яке у Києві не хочуть чути»» (13.12.2018). Серед інформаційних оглядів про сучасні українські реалії розміщено також інтерв'ю з двоюрідною сестрою Олега Сенцова Наталією Каплан, яка приїхала до Страсбурга отримувати Премію Сахарова замість режисера: «Сестра Сенцова: Олега в принципі нічого не може зламати» (11.12.2018). Інтерв'ю доповнено відеосюжетом «Правозахисна премія Європарламенту – Олегу Сенцову» (25.10.2018) та фоторепортажем на цю ж тему.

Численні інформаційні огляди, інтерв'ю та новини підтверджують, що українська редакція «DW» основну ставку як під час радіомовлення, так і після переходу до розміщення матеріалів

на веб-сайті робить на матеріали в інформаційних жанрах, позиціонуючи себе передовсім як службу інформації.

Підрозділ «Європа» розділу «Політика й суспільство» також містить розгорнуті інформаційні огляди з життя країн Європейського Союзу, їхньої співпраці з Україною. Розгорнуті інформаційні повідомлення в цьому підрозділі фактично є поєднанням огляду події та коментарів. Інформаційні жанри тут поєднуються з аналітичними. Це саме той випадок, про який професор В. Лизанчук зауважив: «Хоча в теорії можна досить чітко вказати межі жанру, визначити його структуру та функції, на практиці досить часто відбувається змішування і взаємодія основних елементів різних жанрів. Процес зміни жанрів подібний рухові по спіралі. Це збагачення одного жанру елементами іншого» [4, с. 231]. Цю думку підтверджує також професор І. Михайлин: «І все ж під тиском мінливої, еволюціонуючої соціальної дійсності відбувається поступове оновлення і жанрової системи в цілому, і внутрішньої конституції кожного жанру зокрема» [5, с. 385]. Прикладом може слугувати матеріал «ЄС готовий посилити підтримку Києва, але про нові санкції поки не йдеться» (14.12.2018). У матеріалі йдеться про саміт у Брюсселі 13 грудня, де лідери ЄС обговорили, як їм реагувати на події в Керченській протоці та Азовському морі. У матеріалі використано численні цитати з підсумкового документа саміту ЄС, що стосується подій у Керченській протоці, а також вміщено коментарі керівників ЄС, Генерального секретаря НАТО та Президента України. Детальний виклад події, численні коментарі дають аудиторії можливість зробити власні висновки щодо події, яка відбулася, побачити, яку позицію займають лідери ЄС щодо російсько-українського конфлікту в Керченській протоці та Азовському морі. Матеріал доповнено відеосюжетом «Конфлікт в Азовському морі: настрої з російського боку керченського мосту» (03.12.2018) та фоторепортажем. Використано в цьому підрозділі матеріал «Brexit під ялинку» (11.12.2018) у формі коментаря, що належить до аналітичних жанрів. Також варто зауважити, що і в попередньому підрозділі «Україна» вміщено коментар «Росія поступово втрачає контроль над Україною» (07.12.2018).

Підрозділ «Світ» розділу «Політика й суспільство» також містить розгорнуті інформаційні огляди про найбільш значні, на думку «Deutsche Welle», події у світі. Наприклад: «Доповідь AI: права людини, «мачо» в політиці та кампанія #MeToo» (10.12.2018). Інформаційний огляд розповідає про публікацію Amnesty International, до 70-річчя хартії ООН про права людини, щорічної доповіді. У ній особливе місце відведено проблемі дискримінації жінок у світі. У матеріалі наведено численні статистичні дані, коментарі та факти порушень прав людей у різних частинах світу. Інформаційний огляд підкріплений тематичним відеосюжетом «Домашнє насилля над жінками: як з цим борються німці?» (27.11.2018) та двома фоторепортажами під загальними темами: «Біженці, які змінили світ» та «Жінки у чоловічих професіях». Аналізуючи матеріали цього підрозділу, ми звернули увагу на нарис «Джордж Буш-старший – президент доби змін» (01.12.2018), у якому розповідається про політичний шлях колишнього президента США Джорджа Буша-старшого. І хоч цей матеріал виходить за межі хронологічного відрізка, який ми взяли для дослідження, цікаво простежити використання такого документально-художнього жанру, як нарис.

Кількість матеріалів у підрозділах «Україна», «Європа», «Світ» суттєво відрізняється від підрозділу «Новини». У підрозділах «Україна» та «Європа» – близько 10–12 матеріалів упродовж тижня, а в підрозділі «Світ» – 2–3 матеріали за тиждень. Наведена статистика свідчить, що огляди, нариси та коментарі, на відміну від потоку інформаційних повідомлень, значно більші за обсягом та ґрунтовніші, а також, що основна увага української редакції «DW» традиційно прикута до висвітлення подій в Україні та Європі.

У розділі «Економіка» впродовж тижня розміщується до десятка новин, відібраних із загальної інформаційної стрічки розглянутого нами підрозділу «Новини», який входить до основного розділу веб-сайту «Політика й суспільство». За жанром це інформаційні повідомлення, виняток становить матеріал, який репрезентує ще один інформаційний жанр – репортаж. Йдеться про п'ятихвилинний відеосюжет «Як вижити на мінімальну пенсію в Україні?» (10.12.2018), у якому журналістка української редакції «DW» розповідає, як провела день з однією київською пенсіонеркою. Очевидно, що розділ «Економіка» створений для зручності тих користувачів сайту української редакції «DW», які цікавляться суто новинами на цю тему і які відповідно не мають потреби постійно переглядати всю стрічку новин. Цей розділ доповнює також спецрубрика «Автомобіль», у якій розміщено тематичні фотогалереї та відеосюжети здебільшого про історію й сучасність знаменитого в усьому світі німецького автомобілебудування.

Розділ «Культура й стиль життя» містить низку нарисів – матеріалів документально-художнього жанру, у яких подано численні портрети письменників німецькомовної літератури, коментарі експертів про їхню творчість, наведено цікаві факти з біографії та власні авторські спостереження журналістів. Упродовж тижня (10–16 грудня) у розділі розміщено статті про Еріха Марію Ремарка, Гюнтера Грасса, Олександра Солженіцина, Патріка Зюскінда, Бернгарда Шлінка, Корнелію Функе, Дженні Ерпенбек, Бенедикта Вельса. Як повідомляють в одному з матеріа-

лів журналісти української редакції «DW», розповіді про письменників німецькомовних країн або тих, хто був пов'язаний із Німеччиною, з'являються на сайті щодня.

Для прикладу розглянемо один із нарисів «Німецькомовна література в українському перекладі: Гюнтер Грасс. «Бляшаний барабан»» (10.12.2018). Після назви в нарисі додано лід, а текст поділено на окремі розділи із заголовками. Нарис доповнює відеосюжет «Справа життя Гюнтера Грасса». Матеріал логічно й послідовно викладає цікаві факти з життя та творчості письменника Гюнтера Грасса. Простежено шлях його знаменитого роману «Бляшаний барабан», доречно наведено цитати з твору. Єдиним, але суттєвим недоліком є те, що в нарисі не вказано імені перекладача роману українською мовою, хоча саме до цього зобов'язує тема матеріалу.

У розділі також уміщено інтерв'ю, які належать до аналітичних жанрів, наприклад: «У Німеччині вийшла монографія про жінок в ОУН і УПА» (12.12.2018). Журналістка української редакції «DW» поспілкувалася з її авторкою Оленою Петренко, яка працює в університеті міста Бохум. Або ж інший приклад: «Як ЦК КПРС запросив у Москву берлінських гей активістів» (13.12.2018) – розмова з культурологом і колишнім професором Вільного університету Берліна Ларисою Бельцер-Лісюткіною про одну з кафкіанських історій радянського часу.

Окремою позицією в цьому розділі є неперіодичні авторські колонки (наприклад: «Лариса Денісенко: Фейкова смерть – врятоване життя. Фейкова інформація – нульова довіра?» (05.06.2018)), які презентують документально-художній жанр. Авторські колонки українська редакція «DW» замовляє сучасним українським письменникам. Вони різні за тематикою та майстерністю, але загалом суттєво урізноманітнюють редакційний веб-сайт.

Уся ця жанрова різноманітність матеріалів, які пропонує українська редакція «Німецької хвилі», демонструє, чому 2011 р. на зміну обмеженому в часі формату радіопрограм разом із розвитком Інтернету прийшов функціональний веб-сайт. «Один із найбільш принципових аргументів “за” вихід радіохвиль у інтернет – це гнучкість мережі, її готовність до експериментів, нових та неординарних проєктів. Адже далеко не все цікаве можна вмістити в 15 хвилин ефіру» [6]. Це дало змогу досягнути завдання, яке 2009 р. тодішній керівник онлайн-редакції «Німецької хвилі» Інго Маннтойфель окреслив так: «Інтернет-проєкт – це не реклама “Німецької хвилі”, це сервіс майбутнього, завдяки якому відбувається взаємообмін інформацією» [3, с. 20]. Результатом цього більш ефективного донесення інформації до аудиторії стало те, що короткі, однохвилинні, радіоновини в інтернет-варіанті стали більш вичерпними та інформативними, доповненими тематичними відеосюжетами й фотогалереями.

Як засвідчує наше дослідження, перехід до роботи в інтернеті дав змогу під час підготовки матеріалів повніше використовувати арсенал жанрових можливостей журналістики. Новини, репортажі, інтерв'ю та інформаційні огляди стали більш детальними та розгорнутими. На веб-сайті української редакції «DW» з'явилася ціла низка додаткових рубрик: спецпроєкти «Бетховенський фестиваль», «Вибори в Європі», «Друга світова війна», «Шляхи до Світової спадщини». Усе це в підсумку мало на меті максимально детально, оперативно та об'єктивно інформувати аудиторію про події в Україні, Європі та світі.

Переконаємося, що, незважаючи на припинення радіомовлення, основна кількість матеріалів за жанром продовжує репрезентувати український підрозділ «Deutsche Welle» як інформаційний ЗМІ. Це підтверджує проведений моніторинг тижневих програм української редакції «DW», який засвідчив, що в контенті суттєво переважають матеріали інформаційних жанрів: новини, огляди, інтерв'ю та репортажі. Основну кількість матеріалів інформаційного жанру вдало доповнюють інформаційно-аналітичні та аналітичні повідомлення, огляди та коментарі. Підтверджують ефективне застосування в практичній діяльності української редакції «DW» класичної системи жанрів також документально-художні матеріали: нариси та авторські колонки.

IV. Висновки

Українська редакція «DW» для вдалої реалізації програмної концепції під час підготовки програм та матеріалів використовує всі можливості, які дає застосування класичної системи жанрів. Майстерне використання жанрів допомагає вирішенню творчих завдань редакції, створює основу для ефективного наповнення матеріалу. Перехід до роботи у форматі веб-сайту та виготовлення відеосюжетів засвідчили, що це дало змогу як зберегти традиційні форми, так і розширити спектр жанрів. Таку можливість отримано завдяки інтернету, що, на відміну від радіомовлення, не має суворих обмежень щодо обсягу програм та розміщених у них повідомлень. Дотримання українською редакцією «DW» ще з періоду радіомовлення чіткого використання класичної системи жанрів допомагає ефективно доносити інформацію до аудиторії.

Перспективним вважаємо дослідження еволюції традиційних жанрів та ефективності їхнього впливу на аудиторію, а також порівняльний аналіз жанрових особливостей матеріалів української редакції «DW» та інших українських редакцій закордонних радіостанцій.

Список використаної літератури

1. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту : підручник. 3-тє вид., доповн. Київ : Вид.-полігр. центр «Київ. ун-т», 2008. 272 с.

2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. 2-ге вид., переб. і доповн. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.
3. Із серця Європи: «Німецька хвиля» в Україні : посібник для студ. Ін-ту журналістики / за заг. ред. Олеся Гояна, Яромира Янковського. Київ, 2009. 144 с.
4. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики : підручник. Київ : Знання, 2006. 628 с. + компакт-диск
5. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник. 5-те вид., перероб. та доповн. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 496 с.
6. Полуденко Г. Інтернет-радіо: то хто ж кого завоював? *День*. 2009. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/media/internet-radio-hto-zh-kogo-zavoyuvav> (дата звернення: 19.10.2018).
7. Радіожурналістика / под ред. проф. А. А. Шереля. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 2000. 267 с.

References

1. Hoian, O. Y. (2008). Fundamentals of radio journalism and radio management (3rd ed., supplemented). Publishing and printing center "Kyiv University". Kyiv. (in Ukrainian).
2. Zdoroveha, V. Y. (2004). Theory and methodology of journalistic creativity: textbook (2nd ed., revised and supplemented). PAIS. Lviv. (in Ukrainian).
3. From the heart of Europe: "Deutsche Welle" in Ukraine: tutorial for the students of the Institute of Journalism. In O. Hoian & Y. Yankovskyi (eds.). Kyiv. (in Ukrainian).
4. Lyzanchuk, V. V. (2006). Basics of radio journalism: textbook. Kyiv. (in Ukrainian).
5. Mykhailyn, I. L. (2017). Basics of journalism: textbook (5th ed., revised and supplemented). Center of educational literature. Kyiv. (in Ukrainian).
6. Poludenko, H. (2009). Internet-radio: who was who conquered? *Day*. Retrieved from: <https://day.kyiv.ua/uk/article/media/internet-radio-hto-zh-kogo-zavoyuvav>. (in Ukrainian).
7. Sherel, A. A. (ed.). (2000). Radio journalism. Moscow University Press. Moscow. (in Russian).

Стаття надійшла до редакції 27.10.2018.

Цыпердюк И. М. Жанровые особенности программ украинской редакции «Немецкой волны»

В статье исследуется использование украинской редакцией «DW» классической системы жанров для реализации программной концепции. Рассмотрено, как это помогает решению творческих задач редакции и создает основу для наполнения материала. Проанализирован переход от радиовещания к формату веб-сайта и изготовлению видеосюжетов, что дает возможность дополнить спектр классических жанров и помогает украинской редакции эффективно доносить информацию к аудитории.

Ключевые слова: жанры, украинская редакция «DW», информационное сообщение, обозрение, интервью, комментарий, очерк.

Tsyperdiuk I. Genre Features of the Programs of the Ukrainian Editorial Office of «Deutsche Welle»

Research methodology. *Methods of monitoring, analysis and synthesis of specialized scientific literature, media publications, posted on the page of the Ukrainian editorial office of «DW», have been used to determine the genre specificity of texts. The descriptive method gave an opportunity to analyze the content specifics of materials. With the help of the method of statistical calculations, the frequency of the usage of these or those genres of journalistic materials was traced.*

Results. *The transition to work on the Internet gave an opportunity to use the arsenal of genre possibilities of journalism more fully while preparing the materials. Despite the cessation of broadcasting, most of the materials by genre continue to represent the Ukrainian division of «DW» as an information media. The monitoring of weekly programs of the Ukrainian editorial office demonstrated that the content is dominated by information genres (news, reviews, interviews, reports), supplemented by information analytical and analytical messages, reviews and comments. The effective usage in the practical activity of the Ukrainian editorial office of «DW» of the classical system of genres is also supported by documentary and artistic materials: outlines and author's columns.*

Novelty. *It was found out that the cardinal restructuring of the Ukrainian editorial office of «DW» in connection with the transition to work on the Internet (creation of a website) and the production of videos resulted in a certain change in the genre features of the materials. The Ukrainian editorial office of «DW» also cleverly uses all the features of the classical system of genres for the successful implementation of the program concept, which helps to solve the creative tasks of the editorial office and helps to effectively convey the information to the audience.*

The practical significance. *The results and materials related to the effective usage of the classical system of genres, the evolution of traditional genres and the effectiveness of their impact on the audience can be used to improve the work of Ukrainian media in modern realities, in particular to strengthen their positions in the face of fierce competition at the modern media market.*

Key words: genres, the Ukrainian editorial office of «DW», informational message, review, interview, comment, outline.